

BM-II.059.1.253.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na wystąpienie z 29 kwietnia 2024 r., znak K10INT2681, dotyczące interpelacji Posła Jarosława Wałęsy w sprawie niskich wynagrodzeń opiekunów osób starszych w ramach opieki społecznej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Odnosząc się do średniego poziomu wynagrodzenia pracowników pomocy społecznej trzeba na wstępie nakreślić wewnętrznie niejednorodny obraz sytuacji w tym obszarze.

Pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, świadczący wsparcie osobom starszym, są pracownikami samorządowymi, a warunki ich wynagradzania regulują przepisy ustawy z 21 listopada 2008 r. o *pracownikach samorządowych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 530) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z 25 października 2021 r. w *sprawie wynagradzania pracowników samorządowych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 z późn. zm.).

Rozporządzenie to określa warunki i sposób wynagradzania pracowników samorządowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy (zatrudnionych na podstawie umowy o pracę), w tym minimalny poziom wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach. Minimalne wynagrodzenie określają zatem tabela wynagrodzenia zasadniczego, jak i kategorie zaszerogowania na poszczególnych stanowiskach pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (zał. nr 3 do rozporządzenia).

Natomiast wynagrodzenie osób zatrudnionych w podmiotach realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie samorządu (zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy społecznej), niebędących pracownikami samorządowymi, zależy od zapisów w umowie zawartej między pracownikiem a pracodawcą.

Istnieje również grupa pracowników świadczących opiekę osobom starszym w sektorze prywatnym. Jednakże zagadnienia dotyczące prywatnego rynku usług i sposobu jego funkcjonowania, z uwagi na brak możliwości regulacji tego typu działalności w przepisach ustawy o pomocy społecznej, pozostają poza właściwością resortu.

Wysokość wynagrodzenia pracowników samorządowych pozostaje głównie w gestii pracodawców samorządowych. Instrumentem prawnym umożliwiającym kształtowanie przez pracodawców wynagrodzeń pracowników samorządowych jest również regulamin wynagradzania, wydawany na podstawie art. 39 ustawy o pracownikach samorządowych.

W regulaminie wynagradzania pracodawca samorządowy określa m.in. szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (art. 39 ust. 1 pkt 2). Pracodawca w regulaminie wynagradzania może także określić (art. 39 ust. 2):

- warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród innych niż nagroda jubileuszowa;
- warunki i sposób przyznawania dodatków: funkcyjnego i specjalnego (przyznawanego z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań) oraz innych dodatków.

Z przywołanego przepisu wynika, że pracodawca samorządowy ma swobodę w prowadzeniu zakładowej polityki płac i kształtowaniu całkowitej wysokości wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, stosownie do ich potrzeb i własnych możliwości finansowych.

Trzeba przy tym zaznaczyć, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej aktywnie wspiera samorządy w realizacji ich zadań własnych z zakresu opieki nad osobami starszymi, takich jak prowadzenie domów pomocy społecznej. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymują z budżetu państwa wsparcie finansowe, mające wspomóc realizację powierzonych im ustawowo zadań. W tym celu dokonywany jest podział rezerwy celowej budżetu państwa pozostający w dyspozycji ministra do spraw zabezpieczenia społecznego (oczywiście w sytuacji, gdy możliwości rezerwy celowej na to pozwalają).

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej istnieje pełna świadomość, że zakres obowiązków pracowników pomocy społecznej jest bardzo szeroki, a poziom kompetencji własnych i umiejętności interpersonalnych, jaki muszą oni prezentować, aby móc efektywnie wykonywać powierzone im zadania, nadzwyczajnie wysoki. Pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz pracownicy zatrudnieni w organach jednostek samorządu terytorialnego - realizujący zadania wynikające bezpośrednio z ustawy z 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej*, a także innych ustaw - pełnią bardzo ważną rolę w realizacji zobowiązań państwa oraz samorządów na rzecz osób wymagających wsparcia, w tym osób starszych. Przemiany demograficzne, proces starzenia się społeczeństwa, zaburzenia psychiczne, bezdomność, długotrwałe i ciężkie choroby, przemoc domowa - to tylko niektóre problemy, stanowiące istotę pracy osób świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej. Dane demograficzne wskazują jednoznacznie na konieczność zabezpieczenia interesów obywateli poprzez przygotowanie profesjonalnego, powszechnie dostępnego systemu świadczenia w ramach pomocy społecznej usług, realizowanych przez wykwalifikowanych specjalistów.

W związku z powyższym kwestia podniesienia poziomu pobieranych przez pracowników pomocy społecznej wynagrodzeń tak, aby odpowiadały wadze wykonywanych przez nich zadań pozostaje, w przekonaniu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, kwestią o pierwszorzędym znaczeniu.

Informuję, że 9 maja 2024 r. Senat RP przyjął, z przedłożenia rządowego i bez poprawek, *ustawę o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw*. Przepisy ustawy umożliwiają wprowadzenie programu mającego na celu przyznanie dodatków

motywacyjnych oraz kosztów składek od tych dodatków, pracownikom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie. Kwota odpowiadająca jednemu etatowi każdego pracownika objętego programem to 1000 zł brutto dostępne od 1 lipca 2024 roku. Program wynika bezpośrednio ze zrozumienia potrzeb jakie pracownicy systemu pomocy społecznej diagnozujemy i spotkał się z pozytywnym odzewem ze strony pracowników.

Według wstępnych danych ze sprawozdania MRiPS-06 za 2023 r. Sprawozdanie roczne „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej” (dane w trakcie weryfikacji, scalone 15.03.2024 r.) w Polsce w 2023 r. funkcjonowało 2622 ośrodki wsparcia (w tym m.in. Kluby Senior+ oraz Domy Senior+), 821 domów pomocy społecznej, 51 rodzinnych domów pomocy, które są przeznaczone m.in. dla osób starszych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Katarzyna Nowakowska
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/